

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Musala 9, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

СРПСКИ

Број : 01 – 400 – 404/КД/03

**ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
АРХИВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2002 ГОДИНУ**

Сарајево, јул 2003. године

САДРЖАЈ

1.	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
2.	НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	4
2.1.	Систем интерних контрола	4
2.1.1.	Правила и процедуре потрошње	4
2.1.2.	Информациони систем	4
2.2.	Извршење Буџета	4
2.3.	Финансијски извјештаји и рачуноводство	6
2.3.1.	Текући издаци	6
2.3.2.	Капитални издаци	6
2.3.3.	Реализација програма сукцесије	6
2.3.4.	Попис имовине, потраживања и обавеза	7
3	ОСВРТ НА ОБАВЉЕНУ РЕВИЗИЈУ 2001.	8
4.	РЕЗИМЕ	8

1. МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

- 1.1. Канцеларија за ревизију финансијског пословања Институција Босне и Херцеговине извршила је ревизију финансијских извјештаја и значајних одлука руководства у **Архиву Босне и Херцеговине**, (у даљем тексту : Архив), за финансијску 2002. годину.
- 1.2. Руководство Архива одговорно је за ефикасно пословање које треба бити у сагласности са законском регулативом. Ова одговорност укључује подношење поузданих извјештаја о пословању у годишњем финансијском извјештају.
- 1.3. Наша одговорност је да изразимо мишљење о тим финансијским извјештајима у сагласности са генерално усвојеним ревизорским стандардима, те у складу са чланом 13. Закона о ревизији финансијског пословања Институција Босне и Херцеговине («Службени гласник БиХ» број 17/99) извијестимо о сљедећем :
 - да ли су рачуни састављени у складу са важећом законском регулативом ;
 - да ли годишњи рачуни одражавају тачан и истинит приказ пословања током године и стања на крају године ;
 - о економичности, ефикасности и успјешности којом је Архив користио средства у обављању својих функција ;
- 1.4. Ревизију смо обавили у складу са генерално прихваћеним ревизорским стандардима и стандардима Међународне организације врховних ревизорских институција – INTOSAI («Службени гласник БиХ», број 5/01). Ови стандарди захтјевају да ревизију планирамо и обавимо с циљем постизања разумне основе за процјену да ли финансијски извјештаји представљају тачан и истинит приказ пословања током године. Стога је ревизија испитивала узорак значајних трансакција и одлука руководства

Сматрамо да ревизија коју смо обавили пружа разумну основу за наше мишљење.

Канцеларија за ревизију изражава резерву на Финансијске извјештаје Архива за 2002. годину у вези позиција које се односе на сљедеће :

- **исплаћене обавезе за плате запослених које се односе на 1998. годину у износу од 19.160 КМ исплаћене су на терет текућег буџета у 2002. години без одобрења надлежних институција (тачка 2.3.1.);**
- **процедуре избора извођача за услуге оправки и адаптација просторија Архива извршене у укупном износу од 40.414 КМ нису биле у потпуности извршене у складу са прописима који регулишу област јавних набавки (тачка 2.3.3.);**
- **обавезе за плате и накнаде запослених за 1999. и 2000. годину које су исказане у пословним књигама у износу од 153.380 КМ, нису ријешене и њихов статус рјешавања је неизвјестан (тачка 2.3.4.).**

2. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

2.1. Систем интерних контрола

Ревизија је уочила недостатке у систему интерних контрола у дијелу који се односи на доношење одређених правила, процедура и критерија којима се регулише потрошња појединих категорија трошкова.

2.1.1. Правила и процедуре потрошње

Архив је регулисао потрошњу појединих врста трошкова доношењем одлуке о висини средстава за репрезентацију, одлуке о висини благајничког максимума и правила о ограничењу трошкова мобилних телефона.

Остала правила и процедуре којима се регулише потрошња буџетских средстава везано за правила о процедурама набавки и процедурама стварања обавеза донесене су у аугусту 2002. године. Такође, правила о ограничењима трошкова фиксних телефона нису била усвојена током 2002. године (одлука о овим ограничењима донесена је у марту 2003. године).

Ревизија препоручује да Архив без одлагања донесе интерна правила потрошње којима се регулишу критерији и процедуре трошења средстава Буџета, чиме се постиже већа економичност и ефикасност пословања. Наведена правила потрошње дефинишу поступке којима се стиче право на остваривање појединих трошкова и прецизира одобравање насталих трошкова од стране овлашћених лица.

2.1.2. Информациони систем

У Архиву БиХ не постоји организован информациони систем, те овом приликом желимо скренути пажњу руководству на значај ове проблематике у пословању Архива.

Као предуслов будуће информатизације руководство би требало да донесе и усвоји развојне планове информатизације, у којој ће бити сагледане све потребе архива за информатичком подршком,.

Након успоставе информационог система Архив би ради ефикасније употребе требао да пропише процедуре које се тичу примјене информационих технологија, заштите података, прављења резервних копија података, рада на мрежи, кориштења базе података и електронске поште те набавке и одржавања ИТ опреме.

2.2. Извршење Буџета

Укупно планирани расходи Архива према усвојеном Буџету за 2002. годину износили су **317.825 КМ**. Архив је током 2002. године користио текуће резерве буџета у износу од **1.875 КМ** намијењене накнадама запослених за празнике, тако да је укупан Буџет за 2002. годину износио **319.700 КМ**.

Планирани расходи за текуће издатке финансирани су из Буџета Институција БиХ. Остварени укупни расходи Архива за 2002. годину износили су **230.827 КМ**, или **88.873 КМ** мање од планираних, што представља остварење **72 %** од плана.

Преглед извршења Буџета за 2002. годину приказан је у наредној табели :

ПРЕГЛЕД ИЗВРШЕЊА БУЏЕТА ЗА 2002. ГОДИНУ

Табела бр. 1.

Износи у КМ

Ред бр.	Врста расхода	Одобрено Буџетом 2002	Пре - расподјела Буџета 2002	Текуће резерве Буџета 2002	Буџет 2002 (4+5)	Остварење Буџета 2002	Одступа- ње (7-6)	Инде х 7/6
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	Текући издаци	187.825	187.825	-	189.700	158.620	- 31.180	84
1.	Плате запослених	95.296	95.296	1.875	97.171	83.707	- 13.464	86
2.	Накнаде трошкова запослених	41.077	41.077	-	41.077	40.177	- 900	97
3.	Издаци за материјал и услуге	24.646	24.646	-	24.646	17.201	- 7.445	69
4.	Издаци за осиг. и банк. усл.	695	695	-	695	248	- 447	35
5.	Уговорене услуге	26.111	26.111	-	26.111	17.287	- 8.824	66
II	Текући грантови	0	0	-	0	0	0	-
III	Капитални издаци	30.000	30.000	-	30.000	5.574	- 24.426	18
IV	Програми посебне намј	100.000	100.000	-	100.000	66.633 *	- 33.367	67
1.	Реализација програма сукцесије	100.000	100.000	-	100.000	66.633	- 33.367	67
	УКУПНО (I - IV)	317.825	317.825	1.875	319.700	230.827	- 88.873	72
	Број запослених	6	6	-	6	5	-1	83

* у Финансијским извјештајима о капиталним издацима Архива није приказана набавка сталног средства у износу 9.975 КМ.

Архив није прекорачио поједине ставке буџета, нити укупан годишњи буџет за 2002. годину. Према Правилнику о унутрашњој организацији Архива, који је усвојен од стране Савјета министара у априлу 2002. године, предвиђено је 25 запослених. Буџет је планиран у односу на 6 запослених. Тренутно послове обавља 5 запослених, тј. послови у вези архивске грађе обављају се у мањем обиму од предвиђених.

Препоручујемо да Архив у сарадњи са Савјетом министара утврди динамику попуњавања потребног броја кадрова у складу са усвојеним правилником о систематизацији послова и задатака.

2.3. Финансијски извјештаји и рачуноводство

Ревизија је извршила испитивање финансијских извјештаја Архива, и то текућих издатака, капиталних издатака и реализацију програма сукцесије, те прибавила довољно доказа за њихову оцјену.

2.3.1. Текући издаци

Текући издаци Архива финансирани из буџета Институција Босне и Херцеговине остварени у 2002. години износили су 158.620 КМ. Издаци се односе на плате и накнаде запослених, издатке за материјал и услуге, издатке за банкарске услуге и уговорене услуге. Ревизијом су уочене одређене неправилности које могу имати утицаја на економичност и ефикасност трошења јавног новца. Наведено се односи на следеће :

- бруто плате за четири мјесеца 1998. године, које су заједно са неисплаћеним бруто платама и накнадама из 1999. и 2000. године биле евидентирание као обавезе из ранијих година, исплаћене су у 2002. години на терет средстава буџета 2001. године. Укупан износ исплаћених бруто плата за 1998. годину износи 19.160 КМ. Проблематика обавеза за плате из ранијих година обрађена је у поглављу 2.3.4. овог извјештаја;

Сматрамо да ове исплате није требало извршити без коначног става надлежних Институција Босне и Херцеговине у вези укупних обавеза за плате и накнаде запослених које се односе на 1998, 1999. и 2000. годину.

- контролом је установљено да поједини рачуни за трошкове нису на одговарајући начин одобрени и овјерени од стране лица који су направили трошак. У појединим случајевима примјеђено је да су поједини трошкови књижени на основу предрачуна ;

2.3.2. Капитални издаци

Капитални издаци Архива финансирани из буџета Институција Босне и Херцеговине остварени у 2002. години износили су 5.574 КМ. Набавка се по једном рачуну односи на сушач ваздуха за потребе просторија гдје се чува архиска грађа. Набавка је извршена од фирме «Интеринг» Бихаћ без прикупљања конкурентних понуда, уз образложење да се овако специфична опрема могла набавити само од наведеног понуђача. Нисмо се могли увјерити у ово образложење.

Иако износ набавке није материјалан, препоручујемо да се Архив у будуће придржава прописа који регулишу јавне набавке како би се осигурало економично трошење јавних средстава.

2.3.3. Реализација програма сукцесије

Архив је током 2002. године имао одређене активноси на реализацији послова сукцесије архивске грађе бивше СР Југославије. Предвиђени трошкови из буџета 2002. године за ове намјене износили су 100.000 КМ, а реализовано је 66.633 КМ.

Трошкови капиталних издатака износили су 14.940 КМ, услуге оправки и одржавања просторија за смјештај архиске грађе износили су 40.414 КМ, путни трошкови 7.452 КМ и остали трошкови 3.827 КМ.

Услуге оправки и одржавања просторија за смјештај архивске грађе извршене су од стране «Колинвест» Сарајево у октобру 2002. године према избору најповољнијег понуђача и основном уговору на вриједност изведених грађевинско занатских радова у просторијама Архива у згради Предсједништва у износу од 8.524 КМ. Касније је у децембру 2002. године са истим извођачем закључен анекс уговора о извођењу радова подрумских просторија у износу 9.861 КМ на истој локацији.

Такође, услуге оправки и адаптације просторија Архива у згради суда извршене су од стране фирме «Мани» Сарајево. Уговорена цијена за изведене радове у октобру 2002. године износила је 4.960 КМ. Избор извођача извршен је на основу понуде Архива на коју су се пријавила три извођача. Касније је у новембру 2002. године од исте фирме извршена адаптација архивских депоа у згради ректората у износу од 9.870 КМ и у децембру 2002. године поново адаптација у згради суда у износу од 7.199 КМ.

Сматрамо да се у наведеним случајевима требало извршити обједињавање свих потребних радова у укупној вриједности и на свим локалитетима просторија Архива и расписати јавни конкурс за избор најповољнијег понуђача.

Препоручујемо да Архив досљедно примјењује прописе који регулишу процедуре јавних набавки како би се обезбедило транспарентно и равноправно учешће свих понуђача на тржишту.

2.3.4. Попис имовине, потраживања и обавеза

Архив је извршио попис сталних средстава, инвентара, новчаних средстава, потраживања и обавеза на дан 31.12.2002. године. Стварно стање по попису усаглашено је са стањем у пословним књигама Архива.

У пословним књигама Архива евидентирани су обавезе и потраживања из ранијих година. Наведено се односи на следеће :

Обавезе из ранијих година

Укупне обавезе Архива из ранијих година које су евидентирани у пословним књигама (не рачунајући обавезе из 2002. године), износе 195.043 КМ. Највећи дио ових обавеза односи се на неисплаћене плате и накнаде три запослена из 1999. и 2000. године у укупном износу од 153.380 КМ (брutto плате 118.783 КМ и накнаде 34.597 КМ). Обавезе за неисплаћене плате и накнаде створене су прије формалног конституисања Архива према Закону о архивској грађи и Архиву Босне и Херцеговине, који је на ступио на снагу у јулу 2001. године. Архив Босне и Херцеговине није прекидао свој рад који је континуирано трајао, али због неријешеног правног статуса Архива у континуитету, тројици запослених била су ускраћена буџетска средства за плате и накнаде у периоду од аугуста 1998. године до априла 2001. године. Обавезе за 1998. и 2001. годину су измирене, тако да остају обавезе које се односе на 1999. и 2000. годину. Наведене обавезе имају утицаја на њихов будући третман у Финансијским извјештајима Архива са становишта неизвјесности будућих догађаја.

Руководство Архива у више наврата обрађало се надлежним институцијама Босне и Херцеговине (Министарству за Трезор и Савјету Министара) за рјешавање проблема измиривања насталих обавеза из ранијих година, али исти још увијек није ријешен.

Ревизија нема мандат да арбитража у случају рјешавања ових обавеза, за чије рјешавање надлежност има Савјет министара.

Потраживања из ранијих година

Укупна потраживања Архива исказана у пословним књигама која се односе на раније године износе 17.849 КМ. Највећи дио ових потраживања односи се на потраживања за неиспоручену робу (материал за Архив) од фирме "АМХ Студио 9" Сарајево из 1998. године у износу од 17.800 КМ. Истовремено, Архив је у својим пословним књигама изказао и обавезе према истој фирми у износу од 45.236 КМ, које се односе на 1998, 1999. и 2000. годину као посљедица неусаглашених обавеза и потраживања за која је покренут и поступак код суда. Ревизија није била у могућности да улази у структуру ових обавеза и потраживања, с обзиром да су из ранијих година и да ће пресуду у овом случају донијети суд. Ова потраживања и обавезе такође имају утицаја на њихов будући третман у

Финансијским извјештајима Архива са становишта њихове неизвјесности и могуће реализације на терет средстава буџета.

Препоручујемо да руководство Архива у сарадњи са Савјетом министара, пронађе одговарајуће рјешење за обавезе по основу плата и накнада запослених из ранијег периода.

Обавезе из ранијих година представљају потенцијалне обавезе Архива за које постоји ризик да могу бити плаћене у будућем периоду на терет средстава буџета.

3. ОСВРТ НА ОБАВЉЕНУ РЕВИЗИЈУ 2001.

Канцеларија за ревизију извршила је ревизију пословања Архива за 2001. годину, о чему је сачињен Извјештај о ревизији.

Освртом на препоруке предходне ревизије, утврђено је да Архив није употпуности предузео све активности на отклањању недостатака констатованих ревизијом, и то :

- нису донешена сва правила која прецизно одређују критерије потрошње одређених трошкова;
- процедуре набавки роба и услуга нису употпуности поштоване;
- све пословне промјене нису евидентиране на основу вјеродостојне документације;
- обавезе и потраживања из ранијих година нису у потпуности ријешена.

4. РЕЗИМЕ

Током обављања свог мандата ревизија је уочила одређене недостатке у Архиву који се тичу система интерних контрола. Ревизијом је утврђено да недостају одређена правила и процедуре којима се регулише потрошња буџетских средстава.

Такође, утврђено је да Архив није у потпуности поштовао процедуре јавних набавки за извршене услуге адаптација просторија Архива за смјештај архивске грађе.

Обавезе из ранијих година нису још увијек ријешене и по овом основу неизвјесни су будући догађаји.

Овлашћени ревизор,

Драгољуб Ковинчић, дипл. оец., виши ревизор

У ревизионом тиму учествовали:

Мирела Бошњак, дипл. оец., помоћни ревизор с.р.

Нермин Хамзагић, дипл. оец., помоћни ревизор с.р.

Елведин Грабовица, дипл. оец., ИТ ревизор с.р.

Сарајево, 15.07. 2003. godine

М.П.